

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2023/927,**annettu 5 päivänä toukokuuta 2023,****Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Ukrainan asevoimia toimittamalla ammuksia**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/509 ⁽¹⁾ perustetaan Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä 'rauhanrahasto', jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla. Päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti rauhanrahastoa käytetään rahoittamaan erityisesti avustustoimenpiteitä, kuten toimia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.
- (2) Ukrainan asevoimat ovat torjuneet jo useiden vuosien ajan Venäjän hyökkäystä, joka on jatkuvasti vaatinut sotilas- ja siviiliuhreja. Venäjän hyökkäys kärjistyi dramaattisesti helmikuussa 2022, kun Venäjän federaation asevoimat aloittivat täysimittaisen hyökkäyksen Ukrainaan ilman edeltävää provokaatiota.
- (3) Ukrainan hallitus esitti 25 päivänä helmikuuta 2022 unionille kiireellisen avunpyynnön puolustustarvikkeiden toimittamiseksi. Tämän vuoksi rauhanrahastosta on annettu tukea 28 päivästä helmikuuta 2022 alkaen neuvoston päätösten (YUTP) 2022/338 ⁽²⁾ ja (YUTP) 2022/339 ⁽³⁾ nojalla.
- (4) EU:n ja Ukrainan 24. huippukokouksessa 3 päivänä helmikuuta 2023 unioni ja sen jäsenvaltiot toistivat tukevansa edelleen Ukrainaa ja Ukrainan kansaa Venäjän meneillään olevaa hyökkäyssotaa vastaan niin kauan kuin se on tarpeen. Ukrainan presidentti korosti 9 ja 10 päivänä helmikuuta 2023 pidetyssä Eurooppa-neuvoston ylimääräisessä kokouksessa, että Ukraina tarvitsee kiireellisesti lisää sotilaallista tukea.
- (5) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaanotti 2 päivänä maaliskuuta 2023 Ukrainan pyynnön siitä, että unioni avustaisi Ukrainan asevoimia toimittamalla niille 155 mm:n kaliiperin tykistöammuksia.
- (6) Neuvosto sopi 20 päivänä maaliskuuta 2023 kolmitahoisesta lähestymistavasta, jolla pyritään erityisesti nopeuttamaan tavoitteeksi asetetun miljoonan tykistöammuksen toimittamista ja yhteishankintaa Ukrainaa varten yhteisenä ponnistuksena seuraavien 12 kuukauden kuluessa, ja kehotti panemaan nopeasti täytäntöön kyseiset kolme toisiinsa liittyvää toimintalinjaa, jotka on toteutettava rinnakkaisesti ja koordinoitusti. Neuvosto kehotti jäsenvaltioita toimittamaan kiireellisesti Ukrainalle maasta maahan -ammuksia ja tykistöammuksia ja pyydettäessä ohjuksia. Kolmannen toimintalinjan osalta neuvosto pyysi komissiota myös esittämään konkreettisia ehdotuksia, joiden mukaisesti tuetaan kiireellisesti Euroopan puolustusteollisuuden valmistuskapasiteetin lisäämistä, turvataan toimitusketjut, helpotetaan tehokkaita hankintamenettelyjä, puututaan tuotantokapasiteetin puutteisiin ja edistetään investointeja, mukaan lukien tarvittaessa unionin talousarviovarojen käyttö.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).

⁽²⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2022/338, annettu 28 päivänä helmikuuta 2022, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla toimitetaan Ukrainan asevoimille tappavan voiman aikaansaamiseen suunniteltuja puolustustarvikkeita ja alustoja (EUVL L 60, 28.2.2022, s. 1).

⁽³⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2022/339, annettu 28 päivänä helmikuuta 2022, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Ukrainan asevoimia (EUVL L 61, 28.2.2022, s. 1).

- (7) Lisäksi neuvosto kehotti jäsenvaltioita hankkimaan yhdessä mahdollisimman nopeasti ennen 30 päivää syyskuuta 2023 Euroopan puolustusteollisuudelta (ja Norjalta) 155 mm:n kaliiperin ammuksia sekä pyydettyjä ohjuksia Ukrainalle Euroopan puolustusviraston (EDA) olemassa olevan hankkeen yhteydessä määriteltyjen parametrien mukaisesti tai täydentävillä yhteishankintahankkeilla, joita jokin jäsenvaltio johtaa.
- (8) Tässä päätöksessä vahvistetut ehdot ja edellytykset koskevat ainoastaan neuvoston 20 päivänä maaliskuuta 2023 hyväksymän, ammusten toimitusten ja yhteisten hankintojen nopeuttamista Ukrainaa varten koskevan asiakirjan 3 kohdassa tarkoitettuja yhteishankintoja, eivätkä ne rajoita Euroopan puolustusteollisuutta koskevien tulevien päätösten tai asetusten ehtoja ja edellytyksiä.
- (9) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset, noudattaen erityisesti neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP⁽⁴⁾ sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen, jäljempänä 'rauhanrahaston täytäntöönpanosäännöt', mukaan lukien puolustustarvikkeiden alkuperää koskevat säännöt, mukaisesti. Poiketen siitä, mitä rauhanrahaston täytäntöönpanosääntöjen 3 osiassa olevassa 50 artiklassa säädetään, ja erityisolosuhteiden vuoksi tällä avustustoimenpiteellä rahoitettaviin ammusten ja ohjusten yhteishankintamenettelyihin saavat osallistua vain unioniin tai Norjaan sijoittautuneet talouden toimijat, jotka, mahdollisia tulevia päätöksiä rajoittamatta, tuottavat unionissa tai Norjassa kyseisiä ammuksia ja ohjuksia. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013⁽⁵⁾ 60 artiklassa vahvistettuja alkuperäsääntöjä olisi sovellettava. Avustuskelpoisina olisi myös pidettävä ammuksia ja ohjuksia, joille on suoritettu unionissa tai Norjassa lopullisen kokoonpanon käsittävä merkittävä valmistusvaihe. Kyseisten toimijoiden toimitusketjuihin voi kuulua toimijoita, jotka ovat sijoittautuneet unionin tai Norjan ulkopuolelle tai joiden tuotanto tapahtuu unionin tai Norjan ulkopuolella. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut.
- (10) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti.
- (11) Neuvostolle tiedotetaan säännöllisesti kuukausittain tämän päätöksen mukaisen avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta, jotta voidaan seurata edistymistä tavoitteessa toimittaa miljoona tykistöammusta Ukrainalle. Kansallisten puolustusmateriaalialan johtajien tasolla järjestetään myös säännöllisiä kokouksia yhteisten puolustushankintojen työryhmän (komissio, Euroopan ulkosuhdehallinto, EDA) kanssa, jotta voidaan arvioida tarpeet ja teolliset valmiudet sekä varmistaa tarvittava tiivis koordinointi erityisesti varastojen tarjonnan, tehtyjen tilausten uudelleenpriorisoinnin ja erilaisten yhteisten hankintahankkeiden osalta kolmen eri toimintalinjan asianmukaisen täytäntöönpanon takaamiseksi.
- (12) Pysyvien edustajien komitea seuraa kolmitahoisen lähestymistavan koordinoitua ja rinnakkaista täytäntöönpanoa.
- (13) Neuvosto totesi myös, että se on edelleen sitoutunut antamaan Ukrainalle poliittista ja sotilaallista tukea erityisesti rauhanrahaston ja Ukrainaa tukevan EU:n sotilaallisen avustuseräoperaation kautta, rajoittamatta kuitenkaan tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonnetta, ja varmistamaan, että kaikkien jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut otetaan asianmukaisesti huomioon,

⁽⁴⁾ Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan Ukrainaa, jäljempänä 'tuensaaja', hyödyttävä Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä 'rauhanrahasto', rahoitettu avustustoimenpide, jäljempänä 'avustustoimenpide'.
2. Avustustoimenpiteen tavoitteena on edistää Ukrainan asevoimien suorituskykyjen ja resilienssin vahvistamista, jotta asevoimat voivat puolustaa Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta sekä suojella siviiliväestöä meneillään olevalta sotilaalliselta hyökkäykseltä, toimittamalla mahdollisimman nopeasti Euroopan puolustusteollisuudelta yhteisesti hankittuja 155 mm:n kaliiperin tykistöammuksia ja pyydettyä ohjuksia.
3. Edellä 2 kohdassa vahvistetun tavoitteen saavuttamiseksi avustustoimenpiteellä rahoitetaan 155 mm:n kaliiperin tykistöammusten ja, sitä pyydettyä, ohjusten toimittamista Ukrainan asevoimille. Tällaisia ammuksia ja ohjuksia hankitaan yhteisesti unioniin tai Norjaan sijoittautuneilta talouden toimijoilta, jotka tuottavat kyseisiä ammuksia ja ohjuksia unionissa tai Norjassa. Asetuksen (EU) N:o 952/2013 60 artiklassa vahvistettuja alkuperäsääntöjä sovelletaan. Avustuskelpoisina pidetään myös ammuksia ja ohjuksia, joille on suoritettu unionissa tai Norjassa lopullisen kokoonpanon käsittävä merkittävä valmistusvaihe. Kyseisten toimijoiden toimitusketjuihin voi kuulua toimijoita, jotka ovat sijoittautuneet unionin tai Norjan ulkopuolelle tai joiden tuotanto tapahtuu unionin tai Norjan ulkopuolella. Tässä yhteydessä on otettava huomioon jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut. Tämän avustustoimenpiteen nojalla tehtäviä yhteishankintoja tekevät 4 artiklan 3 kohdassa luetellut yhteisöt jonkin voimassa olevan Euroopan puolustusviraston hankkeen yhteydessä määriteltyjen parametrien mukaisesti tai täydentävillä yhteishankintahankkeilla, joita jokin jäsenvaltio johtaa.
4. Avustustoimenpiteen kesto on 56 kuukautta tämän päätöksen hyväksymispäivästä.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 1 000 000 000 euroa.
2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen, jäljempänä 'rauhanrahaston täytäntöönpanosäännöt', mukaan lukien puolustus-tarvikkeiden alkuperää koskevat säännöt, mukaisesti. Poiketen siitä, mitä rauhanrahaston täytäntöönpanosääntöjen 3 osiossa olevassa 50 artiklassa säädetään, yhteishankintamenettelyihin saavat osallistua 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut talouden toimijat.
3. Päätöksen (YUTP) 2021/509 29 artiklan 5 kohdan mukaisesti avustustoimenpiteiden hallinnoija voi pyytää rahoitusosuuksia enintään 1 000 000 000 euroon saakka tämän päätöksen hyväksymisen jälkeen. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan pyytämiä rahoitusosuuksia saa käyttää ainoastaan menojen maksamiseen niissä rajoissa, jotka päätöksen (YUTP) 2021/509 nojalla perustettu komitea on hyväksynyt avustustoimenpidettä koskeissa asiaankuuluvissa lisätalousarviossa ja talousarvioissa.
4. Avustustoimenpiteen täytäntöönpanoon liittyvät hankintasopimukset tai ostotilaukset on tehtävä mahdollisimman nopeasti 20 päivän maaliskuuta 2023 ja 30 päivän syyskuuta 2023 välisenä aikana. Niihin liittyvät kustannukset ovat avustuskelpoisia 20 päivästä maaliskuuta 2023 neuvoston myöhemmin määrittämään ajankohtaan saakka.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Korkea edustaja tekee tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta sekä päätöksen (YUTP) 2021/509 62 artiklan 2 kohtaa, edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahaston täytäntöönpanosääntöjen mukaisesti, noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdenmukaista menetelmäkehystä.

2. Avustustoimenpiteen mukaisesti toimitettavien 155 mm:n kaliiperin tykistöammusten ja ohjusten eritelmien on vastattava niitä prioriteetteja, jotka Ukraina on ilmoittanut EU:n sotilasesikunnan välityksellä. Päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustettu komitea päättää 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien rahoitukseen sovellettavasta kehyksestä ja tarvittaessa korvausjärjestelyistä.

3. Edellä 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanosta voivat vastata

- a) Belgian puolustusministeriö;
- b) Bulgarian puolustusministeriö;
- c) Kroatian puolustusministeriö;
- d) Kyproksen puolustusministeriö;
- e) Tšekin tasavallan puolustusministeriö;
- f) Tanskan puolustusministeriö;
- g) Viron puolustusministeriön puolesta Viron puolustusinvestointikeskus (Estonian Centre for Defence Investments, ECDI);
- h) Suomen puolustusministeriö;
- i) Ranskan puolustusministeriö;
- j) Saksan puolustusministeriö, Saksan liittovaltion ulkoasiainministeriö sekä Saksan liittovaltion sisä- ja yhteisöministeriö;
- k) Kreikan puolustusministeriö;
- l) Italian puolustusministeriö;
- m) Latvian puolustusministeriö ja Latvian valtion puolustusalan logistiikka- ja hankintakeskus;
- n) Liettuan kansallisen puolustuksen ministeriö;
- o) Luxemburgin ulko- ja Eurooppa-ministeriön puolustusosasto;
- p) Alankomaiden puolustusministeriö;
- q) Puolan puolustusministeriö;
- r) Portugalin puolustusministeriö;
- s) Romanian puolustusministeriö;
- t) Slovakian tasavallan puolustusministeriö;
- u) Slovenian puolustusministeriö;
- v) Espanjan puolustusministeriö;
- w) Ruotsin puolustusministeriö / Ruotsin puolustusvoimien materiaalihallinto.

*5 artikla***Jäsenvaltioiden antama tuki**

Jäsenvaltioiden on päätöksen (YUTP) 2021/509 56 artiklan 3 kohdan mukaisella tavalla sallittava 155 mm:n kaliiperin tykistöammusten ja ohjusten, mukaan lukien mukana oleva henkilöstö, kauttakulku alueidensa, myös ilmatilansa, läpi.

*6 artikla***Seuranta, valvonta ja arviointi**

1. Korkea edustaja seuraa, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa vahvistettuja velvoitteita. Tämän seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklan mukaisesti vahvistettujen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskeistä, ja se auttaa ehkäisemään tällaisia rikkomisia, mukaan lukien avustustoimenpiteestä tuettujen Ukrainan asevoimien yksiköiden ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset.

2. Tarvikkeiden toimituksenjälkeinen valvonta järjestetään noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdenmukaista menetelmäkehystä.

*7 artikla***Raportointi**

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella poliittisten ja turvallisuusasioiden komitealle (PTK) puolivuositteiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Lisäksi neuvostolle toimitetaan säännöllisesti kuukausittaisia päivityksiä avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta, mukaan lukien jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella edistymisestä tavoitteen saavuttamisessa eli 155 mm:n kaliiperin tykistöammusten ja pyydettäessä ohjusten toimituksista. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot asiaankuuluvista toimittajista ja alihankkijoista.

*8 artikla***Keskeyttäminen ja lopettaminen**

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

2. PTK voi myös suositella, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

*9 artikla***Voimaantulo**

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sitä sovelletaan 20 päivästä maaliskuuta 2023.

Tehty Brysselissä 5 päivänä toukokuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. ROSWALL